

Planter
J.nr. 17-30411-000001
Ref. MEB
Den 6. juni 2017

Referat fra møde i Udvalget for plantesorter og udsæd (UPU) den 4. maj 2017

Deltagere:

Ole Olsen (formand), Birte Boelt, Asbjørn Børsting, Gerhard Deneken, Birger Eriksen, Lars Bonde Eriksen, Jens Holstborg, Thor Gunnar Kofoed, Anders Lund, Anders Mondrup, Henning van Veldhuizen og Nils Elmegaard.

Fra NAER deltog vicedirektør Jacob Nielsen (under dele af punkt 5 og 6, samt frokosten), Kristine Riskær, Kristine Bech Klindt og Merete Buus, alle fra Planter.

Afbud:

Anne Esther Fabricius, Truels Damsgaard, Mogens N. Olesen, Kim Bonde Petersen og Jon Birger Pedersen.

Dagsorden for mødet:		
1.	Meddelelser a) Landbrugs- og Fiskeristyrelsen b) Medlemmerne	
2.	Udvalget for plantesorter og udsæd og Arbejdsgruppe om certificering af frø og sædekorns roller i fremtiden a) UPU's fremtidige rolle og forretningsorden for udvalget b) Arbejdsgruppen om certificerings fremtidige rolle og mandat for gruppen	Bilag 45-2
3.	Diverse plantenyhedsbeskyttelse: a) Orientering om arbejdet i EU, CPVO og UPOV	
4.	Diverse certificering: a) Orientering om arbejdet i EU, OECD og ISTA b) Initiativ til ændring af markedsdirektiverne om frø c) Ændringer til bekendtgørelserne: - Frøblandinger med arter, der ikke er i bekendtgørelserne, - Gyldighedsperiode/markedskontrol for partier, der sælges ud af landet, - Anmeldelsesfrist, herunder for græsser - Implementering af EU-regler	Bilag 45-4 c)

Dagsorden for mødet:

5.	Eventuelt	
----	-----------	--

1. Meddelelser

1.1 Udflytning af statslige arbejdspladser

Kristine Riskær (KRRI) oplyste, at udflytning af statslige arbejdspladser for frøområdet betød flytning af 4 årsværk til TystofteFonden (TF) i forbindelse med, at opgaverne med frøcertificering blev flyttet til fonden pr. 1. januar 2017. Det betyder, at fonden nu står for al opkrævning af gebyrer og priser efter 1. januar. Gebyrerne dækker opgaver i fonden relateret til afgørelser og tilfalder fuldt ud fonden. Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (LFST) har tilsynsforpligtelse med Fondens, bl.a. skal det sikres, at ingen bestyrelsesmedlemmer er involveret i beslutninger relateret til sortslisteoptagelse, kontrol dyrkning og certificering. Overtrædelsessager skal fortsat behandles i LFST.

Overdragelsen kører i god gænge på trods af tekniske udfordringer.

Gerhard Deneken (GDE) tilføjede, at det elektroniske sagsbehandlingssystem FCS overgår fuldt ud til TF i begyndelsen af juni. Systemet lukkes for elektroniske dataoverførsler via LFST den fredag 9. juni og åbnes for overførsler via TF mandag den 12. juni. GDE gav en status på certificeringsopgaven, som er i god gænge. TF har sendt ansøgning om ISTA akkreditering og planlægger at deltage i ISTA årsmødet i Denver. TF vil åbne en mailservice, så virksomheder og andre interessenter kan abonnere på nyheder fra TF, herunder statistik og anden relevant information om certificering. LFST og TF holder jævnlige koordineringsmøder om certificering.

1.2 Referat fra seneste møde i UPU den 25. november 2016

Henning spurgte til et meddelelsespunkt på møde i udvalget den 25. november sidste år:

”Plantesundhed

KR orienterede om, at den nye plantesundsforordning er vedtaget og nu skal gennemføres. Det betyder bl.a., at der fra 1. januar 2017 bliver anmeldeligt ved fund af alle karantæneskadegørere.

Merete Buus (MB) orienterede om et orienterings- og høringsbrev der er udsendt 18. oktober i år om fremtidige mere restriktive importkrav til planteprodukter, herunder frø. Det betyder at, al import skal være ledsaget af et plantesundhedscertifikat medmindre, at produktet undtages ved en Kommissionsbeslutning. Planter har ikke fået nogen reaktioner på høringen, men hører gerne fra organisationerne, hvis arter bør undtages fra kravet.”

Tilføjet af referent: Det er korrekt, som refereret, at al import fra lande udenfor EU skal være ledsaget af et plantesundhedscertifikat, medmindre at produktet undtages ved en Kommissionsbeslutning. En arbejdsgruppe begynder snart at se på relevante undtagelser fra kravet. Planter hører fortsat gerne fra organisationerne, hvis arter bør undtages fra kravet.

1.3 Præcisionsforædling

KRRI orienterede om, at LFST inviterer til en konference i sensommeren/efteråret 2017 med henblik på at klargøre den danske holdning til præcisionsforædlingsteknikker (NBT). Der er indkaldt til tre arbejdsgruppemøder med udvalgte personer, der forventes at deltage aktivt på konferencen og som skal forberede konferencen, så udfordringer og bekymringer afdækkes ordentligt.

Thor Gunnar Kofoed (TGK) forventer, at EU domstolen har truffet deres beslutning til efteråret på baggrund af den af Frankrig indbragte sag, derefter skal Kommissionen (KOM) til at agere i forhold til stillingtagen om der er tale om GM-teknikker eller ej. Erhvervet har dannet en uformel NBT gruppe for at sikre relevant information til beslutningstagere og skabe et fælles afsæt.

Der blev rejst spørgsmål om hvorvidt kartoffelområdet var repræsenteret i arbejdsgruppen. KRRI sagde, at kartoffelområdet ikke er repræsenteret pt. men KRRI forventer, at det vil blive rejst i høringen. TGK understregede, at det er vigtigt, at ingen står udenfor. Asbjørn Børsting (AB) sagde, at det er et vigtigt initiativ, så den danske holdning bliver afklaret til den tid. KRRI sagde, at ønsket er en dansk dialog med afsæt i de bekymringer der er til fx monopoldannelse og globalisering men også muligheder for fremtidens planteproduktion.

1.4 Patenter på "native traits" – efter tomat- og broccoli-sagen

Birger Eriksen (BE) gennemgik et bilag om hvorvidt man skal kunne få patenter på "native traits". Det der gik galt i tomat- og broccoli-sagen var, at man først sagde, at det ikke kunne lade sig gøre, men derefter i anden omgang sagde, at det handlede ikke om at tage patent på processen, men på produktet. Det betyder, at man kan tage materiale ud af genbankerne og herefter patentere enkeltsorter, for tomat- og broccoli-sagen var egentlig bare genbankmateriale, hvor man fandt noget nyt, som man tog patent på. Der er ellers bred enighed om, at man ikke skal kunne patentere den fælles kulturarv, som ligger i genbanken. Den tekniske vinkel på det er forældlingsmængden, hvis man fx krydser to sorter med fire patenter, så får man et meget begrænset materiale at selekttere i og arbejde videre med efterfølgende, svarende til 6 % i dette eksempel. Resten af krydsningerne vil være blokeret af de fire patenter. Der vil med denne tilgang i fremtiden ikke være grænser for, hvad der kan blive blokeret med patenter. Branchen ser dette som en stor begrænsning i 'Breeder's exemption'.

Derefter har der kørt to runder. Den ene hvor Europa-Parlamentet (EP) pålagde KOM, at præcisere artikel 4 i Biotekdirektivet, som undtager plante- og dyresorter, samt essentielle biologiske processer til produktion af planter og dyr fra patentering. Og det var netop dette, der gik galt i tomat- og broccoli-sagen, hvor man gav patent til produktet.

KOM lavede herefter en notits for at klargøre, hvad man mente med artikel 4, fra dengang hvor man lavede direktivet. Dengang mente, man ikke at man skulle kunne tage patenter på essentielle biologiske procedurer og deres produkter. Nu skal EU's holdning så implementeres i den europæiske patent konvention. Hvis man ser på artikel 53 i konventionen, så fremgår det, at plantesorter ikke kan patenteres og essentielle biologiske processer til produktion af planter og dyr. Medlemsstater (MS) og Patent- og Varemærkestyrelsen (PVS) deltog i et to-dages møde i slutningen af april, hvor man så på nye formuleringer i tråd med EU's holdning. ESA har i den forbindelse foreslået en formulering, så det er klart, at produkter (både planter og dyr, og dele af planter og dyr) fremstillet ved essentielle biologiske processer ikke kan patenteres. Det er ikke en nem proces for EPO i og med den beslutning de traf i tomat- og broccoli-sagen, som ikke harmonerer med EU's holdning. Med ESA's forslag kan man fortsat tage patenter på GMO'er og mutationsforædling. Det er ikke afklaret, om der i fremtiden vil kunne tages patent på nogle af præcisionsforædlingsteknikkerne. PVS anbefaler en stepvis tilgang, så man begynder med ESA forslag til ny formulering og herefter ser på præcisionsforædlings-teknikkerne. TGK sagde, at det kan være svært at skille diskussionen af NBT'er og patenter ad. BE præciserede, at det er vigtigt at se på "native traits" i første omgang, og efterfølgende hvor skal man trække strengen imellem native traits på den ene side og GMO på den anden. TGK sagde, at COPA også har fået information om hvad der sker i EPO, men der er ikke fastlagt en holdning endnu mht. patenter, men det er vigtigt med viden på området - også politisk.

1.5 Erstatningsfonden for markfrø nedlægges

Nils Elmegaard (NEM) oplyste, at Civilstyrelsen har godkendt, at Erstatningsfonden for markfrø nedlægges.

1.6 Nyt medlem til UPU fra Dansk Frø

Jens Holstborg (JH) oplyste, at han stopper i DSV. LFST ser i den forbindelse på, hvordan sammensætningen af UPU skal være i fremtiden.

2. Udvalget for plantesorter og udsæd og Arbejdsgruppe om certificerings roller i fremtiden

2.1 UPU's fremtidige rolle og forretningsorden for udvalget

KRRI præsenterede forslag til ny forretningsorden for UPU. Der er behov for at definere den platform, som udvalget skal arbejde videre fra efter uddelegeringen af certificering af frø og sædekorn til TF. I udkast til beskrivelse af udvalget rolle har vi taget udgangspunkt i, hvad Planteenheden arbejder med, herunder markedsdirektiverne, kvalitet, handel, rammerne for forædling fra forskning og ud til opformeringsleddet, afsætning og eksport, samt brobygning til andre dele af huset som fx GMO, plantegenetiske ressourcer og økologi. Men det er også vigtigt at se på, hvad der giver værdi for interessenterne i udvalget og hvordan den fremtidige sammensætning bør være.

Udvalgets medlemmer understregede vigtigheden af dialog og åbenhed om erhvervets vilkår og udfordringer. Formanden påpegede, at dialogen går flere veje, dels mellem erhvervene og styrelsen, dels mellem erhvervene og dem de repræsenterer. Medlemmerne foreslog, at Frøsamlerne blev inddraget fremover, samt at kartoffelområdet også blev repræsenteret, idet viden på tværs af interesser er vigtig i forhold til brobygning. Samtidig understregede de vigtigheden af fortsat at have et forum med stor faglighed i drøftelserne fremfor politisk positionering. Udvalgets fokus skal fortsat være handel og markedsadgange. LFST opdaterer forretningsordenen snarest muligt.

2.2 Den fremtidige rolle og mandat for Arbejdsgruppen om certificering

KRRI præsenterede forslaget om arbejdsgruppens fremtidige rolle og sagde, at det er vigtigt at sikre forbindelse mellem regeldannelse og praktik, og det der sker i erhvervet. TF (certificeringsteamet) skal fremover varetage sekretariatsfunktionen for arbejdsgruppen og lederen af certificeringsteamet varetager formandsposten. LFST (Merete Buus) har plads i arbejdsgruppen. LFST har indtil nu haft god erfaring med, at medlemmerne på skift har lagt lokaler til mødet og vist egne produktionsfaciliteter frem. LFST foreslå, at det fremover bliver åbne møder, så vi sikrer at alle med den praktiske indsigt og interesse ("virksomhedernes maskinrum") har mulighed for at deltage og bidrage, og at fx roe- og grønsagsvirksomheder repræsenteres. [Ref. Efterfølgende har LFST besluttet, at May Birkemose fra LFST, Augustenborg også deltager i gruppen. May er ansvarlig for eksportcertifikater på bl.a. frøområdet.]

Aktion: LFST opdaterer kommissorierne for de to fora og sender dem i skriftlig høring i UPU inden offentliggørelse på hjemmesiden. LFST vender tilbage, når Fagudvalget for sortsafprøvnings rolle er afklaret.

3. Diverse plantenyhedsbeskyttelse

3.1 CPVO

Der var møde i Administrative Council (AC) i CPVO den 14.-15. marts.

På mødet blev Kommissionens forslag til ny Vice-President interviewet. AC stemte for at kandidaten bliver udnævnt. [Ref. Navnet Francesco Mattina er nu offentliggjort af Rådet].

I 2016 er der modtaget 3299 ansøgninger. Der er givet 2980 beskyttelser. Ansøgninger til landbrugsafgrøder og grøntsager udgør tilsammen mere end 50 % af ansøgningerne. Pt. er 25.148 sorter beskyttede.

Regnskabet for 2016 viste en samlet indkomst på 13,46 mio. € og samlede udgifter på 15,59 mio. €. Den frie reserve er mindsket. Indkomsten er steget med 4,7 %, udgifter er steget med 11,51 %. Det forventes, at der vil ske en udligning i 2017 som følge af vedtagelsen af gebyrforhøjelsen.

CPVO har fremlagt en "Strategic Plan" for 2017-2021. Generelt var der stor støtte til indholdet. Planen vil medføre, at der skal igangsættes forskellige projekter de kommende år, særligt i regi af IMODDUS-arbejdsgruppen (Implementation of bio-molecular techniques in DUS testing).

CPVO fremlagte udkast til budget for 2018 i den tro, at KOM havde godkendt, at antallet af medarbejdere kunne fastlåses på 45. KOM bemærkede, at de ikke havde godkendt dette. CPVO vil derfor fremlægge nyt udkast til budget senere på året med henblik på godkendelse på oktober-mødet. Forventet indkomst i 2018 er 16,6 mio. €. På spørgsmålet om, hvorfor udgifterne til løn er steget fra 2016 til 2018 oplyste CPVO, at de forventer at besætte ledige stillinger og at de har indregnet forventede lønstigninger og inflation.

CPVO vil gerne gøre brug af Seconded National Experts. AC var for forslaget og CPVO vil udarbejde et mere konkret forslag til oktober-mødet.

Procedure for "Analogous growing periods for a DUS test" blev vedtaget.

CPVO har indgået en samarbejdsaftale med EPO. Der vil blive afholdt en offentlig konference i november eller december 2017 i Bruxelles. EPO og CPVO vil fremover deltage i hinandens møder.

KRRI gjorde opmærksom på, at Kommissionens IPR organisering er særdeles stærk på varemærke og designområdet, og at CPVO kan blive påvirket af dette. Udvalget pegede på, at det er vigtigt, at holde sig for øje, at patentsystemet og plantenyhedssystemet kan eksistere samtidigt. Det er ikke et spørgsmål om enten/eller.

3.2 UPOV

Der var møde i Consultative Committee og Council den 6. april.

Foreløbigt regnskab for 2016-2017 viser en indkomst på 6.823.000 CHF og tilsvarende udgifter. For budgettet for 2018-2019 forventes indkomst og udgifter på 6.940.000 CHF.

Det blev vedtaget, at der fra 2018 kun skal holdes møder én gang om året (efterår).

UPOV har lanceret deres Electronic Application Form. Det har dog været svært at få gang i ansøgningerne via systemet. Det blev derfor godkendt, at UPOV frem til oktober-møderne kan nedsætte gebyret for at skabe incitament til at bruge systemet. UPOV opfordrer medlemmerne til at bruge systemet.

GDE orienterede fra et teknisk UPOV møde, hvor NL præsenterede et diversitetsstudie i tomater, der viser, at diversiteten i arten er kraftigt øget siden 1960'erne. Der er skabt meget større variation i frugtstørrelse, smag og sødhed, samt bedre resistens. Det kan udtrykkes ved et såkaldt H-indeks, der er øget fra ca. 0,05 i 1960'erne til ca. 0,38 i 2000 og frem. Desuden blev en rapport fra et studie i Vietnam, der viser, at produktiviteten er øget med to pct. årligt primært som følge af mulighed for plantenyhedsbeskyttelse.

4. Diverse certificering

4.a Orientering om arbejdet i EU, OECD og ISTA

Merete Buus (MEB) refererede fra seneste møde i stående komité for frø den 21. februar 2017. Referatet er sendt ud til udvalgets orientering. Komitéens arbejdsprogram blev præsenteret og flere medlemsstater rejste vigtigheden af at KOM tager initiativ til opdatering af direktiverne, se også pkt. 4.b. Af årsrapporten fra forsøgsordningen med populationer fremgår, at 6 lande deltager: UK, DE, DK, NL, IT og FR.

Member State	Applications		Authorisations		Produced Tn	Mktd Tn
UK	1	3%	1	4%	8,88	4,5
Germany	20	54%	20	83%	19,135	0
Denmark	3	8%	0	0%	0	0
Netherlands	3	8%	3	13%	0	0
Italy	8	22%	0	0%	0	0
France	2	5%	0	0%	0	0
Total	37		24		28,015	4,5

Species	Applications		Authorisations	
Winter Wheat	18	49%	8	33%
Spring Wheat	12	32%	11	46%
Winter Barley	1	3%	0	0%
Spring Barley	0	0%	0	0%
Winter Oats	1	3%	0	0%
Spring Oats	0	0%	0	0%
Maize	5	14%	5	21%
Total	37		24	

Company size	Breeders		Producers	
Micro	18	67%	20	63%
Small	5	19%	10	31%
Medium	4	15%	2	6%
Large	0	0%	0	0%

På seneste arbejdsgruppemøde i OECD blev følgende emner forberedt til OECD årsmødet i juni 2017: Sortsblandinger af samme art, mærkningskrav i forhold til sporbarhed og sikkerhed, urenheder i hybrider af byg, håndtering kritiske sager, brug af biokemiske og molekylærbiologiske teknikker, revision af strategiplanen, bevaring af coatede frøpartiers

troværdighed, capacity building, opdaterede sortsrenhedskarakterer, opdatering af artsnavne.

LFST holdt møde for berørte virksomheder om øjeblikkelig udløb af styrelsens ISTA akkreditering i februar 2017. Akkrediteringen blev efterfølgende forlænget til 1. august 2017. Der var stor velvilje blandt de berørte virksomheder til at hjælpe hinanden i den kritiske situation, hvis det bliver aktuelt. TF har nu søgt ISTA akkreditering og ISTA har givet tilsagn om hurtig behandling af ansøgningen.

4.b Initiativ til ændring af markedsdirektiverne om frø

MEB orienterede om, at en række EU medlemsstater har taget initiativ til at samle forslag til ændring af markedsdirektiverne om handel med frø og planteforformeringsmateriale. Det er der kommet en liste med 10 ændringsforslag ud af: Sikring af overensstemmelse mellem markedsdirektiverne og de nye forordninger om økologi og plantesundhed, opformering af sorter i afprøvning, bedre regler for bevarings sorter, fortsat autorisation af avlskontrol af præbasis og basis samt autorisation af virksomheder, nemmere optage af nye arter, bredere regler for sortsblandinger, hurtigere adgang til markedet, reducerede spirenormer nationalt, ens krav til småpakninger og bevaringsregler for sorter af vin.

LFST forventer, at punkterne vil blive rejst på næste rådsarbejdsgruppemøde i juni. Estland vil desuden bringe sagen op på et rådsarbejdsgruppemøde i efteråret under estisk formandskab.

TGK supplerede med, at KOM vil indkalde interessenter til en konference i november og der er tegn på vilje til hurtige forandringer.

4.c Ændringer til bekendtgørelserne

MEB gennemgik bilag 45-4 c).

Der var spørgsmål til punkt 2 i bilaget om gyldighedsperiode og markedskontrol. Udvalget bifaldt den danske tolkning, hvor gyldighedsperiode erstatter markedskontrol for alle dansk certificerede partier. LFST retter vejledningen til, så den igen bliver i overensstemmelse med bekendtgørelsen. [Ref: På ESCAA møde 17.-19. maj blev der nedsat en arbejdsgruppe, der skal skabe overblik over, hvad medlemsstaterne gør i praksis i forhold til markedskontrol, herunder gyldighedsfrister. DK deltager i gruppen, sammen med DE, PL og CZ].

Der var en kort drøftelse af punkt 3 om anmeldelsesfrist til avlskontrollen, som for græsser giver meget kort tid til en fornuftig kontrol. Det blev aftalt, at TF og erhvervet drøfter problemet og foreslår en løsning/evt. ændring af markfrøbekendtgørelsen. Næste ændring af bekendtgørelsen sker med virkning fra 1. januar 2018. Forslag skal indarbejdes snarest.

5. Eventuelt, herunder møder i 2017

TGK orienterede om 17. trilogforhandling af økologiforordningen, som Malta håber at få vedtaget under deres EU formandskab. Forslaget indebærer, at gennemførelsesretsakter om godkendelse af sorter og handel med frø skal laves af DG SANTE i den horisontale lovgivning om frø fremfor i DG AGRI. COPA giver input til KOM.

Ole Olsen (OOL) orienterede om, at han går på pension til sommer. Det er op til LFST at overveje, hvad der herefter skal ske ved udpegelse af nye medlemmer pr. 1. januar 2018.

Næste møde i udvalget er allerede aftalt til torsdag den 9. november 2017 i LFST.